

שיעור בהל' אלול (א'), שבת, ב' ח', תפילה, נשיאת כפיים, נט"י, פ' ואתחנן, עקב, ראה, שופטים, ועוד נמסר ביום ד' ג' אלול תשפ"ה - גיליון 335

פתוחה:

ביום י"ב מנחם אל תשפ"ה הסתלק מעמנו מן הגאון ר' אברהם איתאל גורביץ זצוק"ל ר"י נר משה ומגדולי מרבצי התורה, אני לא מרתון באופן אישי אך שמעתי רבות על גדולתו ויגיעתו בתורה כל ימיו, ועל העמדת תלמידים הרבה במשך עשרות שנים, הוא נפטר בפתע פתאום באמצע כתיבת חידושי תורתו בהיותו בן פ"ו שנים, וזה זכות גדולה מאוד וכמו שאמרנו חז"ל (ברכות ס"ג: ועוד) על הפסוק (חזקת): "יָאֵדָם כִּי יָמוּת בְּאֵחָל" - "אין דברי תורה מתקיימים אלא במי שממית עצמו עליה", והוא זכה למות מתוך כתיבת חידושי תורה, הוא זכה לחבר ספרים על כל הש"ס, זיע"א.

כמו"כ ביום י"ז מנחם אב תשפ"ה הסתלק מעמנו מן הגאון ר' ברוך שמואל הכהן דויטש זצוק"ל ר"י "קול תורה" ו"באר מרדכי" ועוד ובעל "ברכת כהן", זכה והעמיד תלמידים הרבה במשך עשרות שנים, זכורני שכתב למדתי בת"ת "המסורה" הוא היה מגיע פעם בכמה זמן לבחון את כל הת"ת ביחד עם ילדיו ורעה הגאון ר' שמעון משה דויטש זצוק"ל ר"י "קול תורה", הוא יגע בתורה כל ימיו בניגוה עצומה ולא פסק מללמוד וזכורני שלפני שנים רבות הייתי עמו יחד במלון "גילי אגוז" בנתניה וגם בבריכה לא פסק מייגיעתו בתורה וראו עליו שהיה שקוע בתלמודו, ואם כל זאת היה מאיר פנים לכל אחד ואחד וסבל כל אחד ילד כזקן בסבר פנים יפות, וכן היה עניו מעין כדוגמתו והיה נוסע באוטובוס כאחד האדם ומתהלך בעדי דרכים, זכירתי להשתתף בהלוויה שלו בהשתתפות רבבות בני אדם שליוו אותו בדרכו האחרונה עד להר המנוחות שם נטמן בחצי הלילה בחלקת הרבנים החדשה, זיע"א.

כמו"כ ביום א' אלול חל היארצייט של הר"ה ק"י חנוך הענין מאלעקס זיע"א בעל "לב שמח" (נפטר בשנת תרמ"ד - לפני 141 שנה), היה מגדולי הצדיקים והתנני של הר"ה ק"י "שר שלום" מבעלזא זיע"א, היו נוהגים אליו אלפים לקבל מברכותיו, ומספר עליו (גיליון "דוממרי" - ראה תשפ"ה) - וראה תמונת קדשו שם והיא נוראה) שפעם הגיע אליו יהודי אחד פשוט מעיר סמוכה, והמנהג היה שהולכים קודם לבבאי שרום את הקוויטל (פיתקא) עם הבקשה לרבי ואז נגישים אל הרבי, וכן עשה היהודי הזה, והנה, כשהוא עמד כבר בתור לרבי הוא ראה לפתע שהבאי ממתח להציק ודחק שכתב לכתוב על הפתק והוא היה פתק ריק, והיהודי הזה לא היה לו בקשה מיוחדת רק רצה להזכיר את בני משפחתו, והיום וכבר היה דוחק מאחוריו ולא יכול היה לחזור הגיע אל הרבי כן באמונת חכמים תמימה, והרבי ראה את הפתק וחתך ממנו חתיכה קטנה ונתנה לו ואמר לו: "שוב מיד לכתבך" - היהודי השייחית לא אמונת חכמים טל את החתיכה והלך מיד לביתו, והנה, בהיותו בדרך הגיע אליו נכיר אחד משכניו כשהוא רכוב על סוס ואמר לו: "הייתי שריפה בעיר וכל מה שסביב ביתך נשרף" - היהודי מיהר לביתו וראה דבר פלא, שכל מה שהיה סביב ביתו נשרף חוץ מביתו עצמו, והוא חזר אל הרבי שנית והרבי אמר לו שהוא ראה את השריפה בפתח הרקק והוא חתך חתיכה מהפתק כדי להחליט את ביתו מן השריפה, והוא כן שפדקים יכילים לפעול ישועות גם עם בית ריק! אז הוזכרו נאמר דבר הלכה למדתי אצלנו על ההברות היקרה הבה"ח אליסף מרדכי שיחי' שקשורה אליו: כתב רבינו האריז"ל זיע"א רמז לחודש אלול והוא בפסוק: "אנה לידו ושמינו לך" - שכתבו לגבי עיר מקלט שהוא רית: "אלול", לרמזו שיש לו לאדם לברוח בחודש אלול עיר מקלט, ומה היה העיר מקלט? לברוח אל ה' יתברך ולעשות תשובה: זה הביאו הפוסקים (מ"ב, קישור"ט) בשם דורשי רשומות שדרשו את הפסוקים לפי מה שאומרים בתפילות הימים הנוראים: "יתושבה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה", והפסוק: "ימולח" ה' אליהם את לבבך ואת לבב" הוא רית: "אלול" רומז על תשובה, והפסוק (שיר השירים): "אני לדודי ודודי לי" שהוא רית: "אלול" רומז על תפילה שהוא: "רית דודים", והפסוק (סנהדרין): "איש לעירו ומתנות לבנימין", שהוא רית: "אלול", רומז על צדקה, ויש להקשות: איך לומר רבינו האריז"ל זיע"א כל זה מפקס אחד: "ימולח" וכו', וכנ"ל, ולא הביא הרמזים האלו של דורשי הרשומות: ונראה לי לבאר: הפסוק הזה בצעם כולל את הכול: כי אם אדם בורח אל הקדיה ממלילא הוא עושה תשובה, וממלילא הוא מתחזק בתפילה, וממלילא הוא נותן צדקה, וממלילא רבינו האריז"ל זיע"א נתן כלל כללי לחודש זה ברית ודורשי הרשומות פרט את פרטי ברית, והבן, עוד כתבו הפוסקים שנהגו לומר בחודש זה מומזר: "לדוד" הוא אורי וייעשי" בוקר וערב, והטעם הוא עפ"י מה שאמרנו חז"ל על פסוק זה: "אורי הוא ראש השנה וישע"א על יום הכיפורים כי יצפני בסוכה זו וסוכתו" והנה לאומרי מר"ח אלול (א' אלול) עד שמחת תורה, ואמרתי כבד בשנה שעברה מה שכתב בספר "שם טוב סוב" (הובא בפסק"ט) שמי שאומר בימים אלו אפילו נגזר עליו גזירה רעה היא מתבטלת, והבאתי שנה שעברה מה שדברתי על זה אז עם הר"ה צ"ר משה אבוחצירא שליט"א בן הגה"צ "בבאר ברוך" שליט"א, ואכמ"ל, ויש כמה דעות בענין זמן אמירתו של מומזר זה שהיה כתבו הפוסקים לאומרי: "בוקר וערב" ולא בואר מהו: "ערב", ונפרט המנהגים בזה: א. ש' נוהגים לאומרי בתפילת שחרית ובתפילת מנחה, וכן מנהג הרבה חסידים, ב. ש' נוהגים לאומרי בתפילת שחרית ובתפילת ערבית, וכן מנהג בני אשכנז וחלק מתפוצות חסידים, ג. ש' נוהגים לאומרי פסח אחת ביום ואומרים ש' דעת רבינו הגרי"א זיע"א, ד. ש' נוהגים שלא לאומרי בסדר התפילה כלל - וכן מביא רבינו שידורי"ט בשם "לב שמח", (הביאו בפסק"ט) והטעם לזה כי הם סבורים שאין להוסיף מומזרים בתפילה שלא יתקן לה על סדר הפסקות מהקדמונים, ומביא בן בשם הר"ה ק"י "הצרי חיים" מצאנו זיע"א ועוד, עיי"ש, עוד למדנו בפסק"ט בשם שו"ת "דברי משה" למרן הגרי"מ להבשרטאם זצוק"ל: "עוד זכירתי להכירי היטב" שדן: מה הדין אדם שנמצא במקום שלא נוהגים לאומרי בתפילה זו והוא חזר לאומרי, האומר מותר לו לומר או איש לחוש לאיסור של י"ל תתגודדו" ופוסק שיותר שפיר לאומרי, והטעם לזה כיון שהם ממייל לא שייך בזה י"ל תתגודדו" ולענין מותר מטעם אחר, שהרי מנהג בני אדם רבים להוסיף אחרת תפילתם, וממילא היות ואין זה בסדר התפילה אלא בסופו אין בזה שום חשש "אל תתגודדו" כי מה אכפת למי דהו שמוסיף עוד מומזר, וכן הוא אומר את ה' בלחש לעצמו וממילא מותר, וכנ"ל, זיע"א.

כמו"כ ביום ב' אלול חל היארצייט של ב"ק האדמו"ר ר' שלמה גודלמן (השני) מוועהיל זיע"א (נפטר בשנת תשפ"ב - לפני 3 שנים), הכרתי היטב והיה אדם גדול בתורה וביראה, הייתי השבוע בילי היארצייט שלו בשבועות ההולאות כאן בירושלים בראשות בנו ב"ק האדמו"ר מוועהיל שליט"א והביא לי י"ר המכון להולאות השפירים שם הר"ה ח"י "יהודה רוס שליט"א ספר טרי והוא אמר לי שלפני שעה קלה זה יצא מהדפוס, והוא על מאמרים מהאדמו"ר זצ"ל על ספר דברים, והספר נקרא: "משנת שלמה" ונאמר דבר תורה מתוך הספר על הפרשה בהא פרשת שופטים, כתוב בפסוק: "שפטים וטריטם תתן לך בכל שערך" [וכאן יש לציין מה שאמר לי הר"ה ק"י הגאון ר' בנימין דרייפוס שליט"א עת"ה שה שרומה על שער האדם, שיש לו להשגיח עליהם, וכו' על פי, אנוני, וכו' שכל אחד יש מצוות ועבירות, ויש לו להשגיח עליהם, וזהו: "בכל שערך" לשון יחיד, דקאי על כל אחד ואחד, מוסיף הבה"ח אליסף מרדכי שיחי': כן מביא רבינו ה"בן איש חי" זיע"א וכתב שקאי על כל אברך האדם ולא דווקא על הפתוחים בזה וכו', וכ"כ בספר"ק "נועם אלימלך" דקאי על האדם, עיי"ש שם בחינת ראה ואחריה, וזהו בחינת: "שפירים וטריטם" שם ב' דברים, ובחינת: "ירצעהו להקלאת", וזה נכון, עיי"ש] ומביא מדברי חז"ל שסיפא דקראי כדתיב: "ושפטי את העם משפט צדק" - הוא על כל אחד ואחד שיש לו דרך חז"ל לכך זכות, ודבריהם במשנה (אבות): "היון דן את כל האדם לכף זכות" ונראה עוד בגיליון "פניני מאיר" - שופטים תשפ"ה למה לא נקרא: "קפ"י", ואכמ"ל! עוד איתא במשנה"ט (שם): "אין דלת את החדר עד שתגיע למקומה" והביא בשם הספה"ק "תולדות יעקב יוסף" בשם קדמונים שהכוונה בזה היא שיש לו לאדם להיות בעצמו כמו חבר בשביל לדון אותו ולהיכנס לנסיבותיו וענייניו ולכן הוא לא יכול לדון אותו, ולכן יש לו לשפוט לבד נוסף, [וידוע מרבינו בעש"ט זיע"א שאמר על משנה זו: "עד שתגיע למקומה" - "ילמקומה לא תגיע", והביאור כנ"ל כי כל אדם נמצא במצב אחר, והבן], והקשה רבינו זצ"ל עשר זקנו הר"ה ק"י ר' שלומה" מוועהיל זיע"א: הרי איתא בגמרא (סנהדרין ל"ה) ש' שאם מגיע עשר לדין בשמיים ומתרחק את זה שהוא לא למד תורה בזה שהוא היה עוסק, ואומרים לו וכו' היית נשקט בעסקך יותר מי אלעזר בן חריסום! ומתארים שם חז"ל את עשרו של חנני קדוש הי"ל, ואעפ"י עסק בתורה, וכו' אם מגיע אדם ואומר שהיה מאוד ענין ואומרים לו וכו' היית ענין יותר מהחלוקה? ומתארים שם הגמ' את ענין של חלוקה, ואעפ"י עסק בתורה, וכן אם מגיע אדם ואומר שהוא היה בעל תאוות מאוד גדולות ולא עמד בניסיון, ואומרים לו וכו' היית לך נסיון יותר גדול מיוסף הצדיק? ובכל זאת הוא התגבר ולא חטא ועסק בתורה! ולכאורה: לך נסיון יותר גדול מיוסף הצדיק? ובכל זאת הוא התגבר ולא חטא ועסק בתורה! ודלוגים: ומתוך הר"ה ק"י ר' שלומה" זיע"א עפ"י מה שאתא בגמרא סוכה" (החיל) שלעתידי

לכא וישחש הקב"ה את היצר הרע, והצדיקים בוכים באומרים אך יכולנו לכבוש כזה הר גבוה, וממילא מבואר שלצדיקים יש נסיונות יותר גדולים מכולם ולכן הצדיקים כן יכולים לשפוט את האנשים, עיי"ש, ובהו הוא מבאר למה כתוב כאן בלשון יחיד: "תתן לך" כי כל אחד יש לו את הדברים שלו ואי אפשר לשפוט, אמנם על הדיינים הצדיקים כתוב: "ושפוטו" בלשון רבים, כי הצדיקים שעברו נסיונות גדולים כן יכולים לשפוט את האחרים, (וכמובן שגם לצדיקים יש מצווה לדון לכף זכות, ואיני סותר, וזה עמוק, והבן), זיע"א.

כמו"כ איתא ב' אלול תשפ"ה (ג') שנים בדיוק אחרי השתקלות שכן ב"ק האדמו"ר מוועהיל זצוק"ל באותו יום, וגם ראיתי שלקחו אותו לטירה במקוה של וועהיל (סמוך) השתלק מעמנו ב"ק האדמו"ר ר' זיידא אלעזר זאב רוזנבוים זיע"א מקרעטשניץ סיגעט, (ושמעתי מכ"ק האדמו"ר מלדבורנה בלומינברג שליט"א מארה"ב שהטעם שקראו לו: "זיידא" היות שזקנו הר"ה ק"י אלעזר זאב מקרעטשניץ זיע"א הי"ד נהרג בשואה צעיר הוסיפו לו שם זה שרומה באדיש על זקנה לסלול לאריכות ימים, ובאמת האריך ימים יותר מזקנו הי"ד ונפטר בגיל 75, הוא נולד בילי הסדר תש"י - כפי שמעתי השבוע מבנו ב"ק האדמו"ר מקרעטשניץ סיגעט שליט"א מארה"ב, היה אדם גדול וקדוש, וממילא לזכות לביבות ישראל לאביהם בשמיים, זכירתי להיות אצלו הרבה בשבתות ובמועדים שונים, והיה לו בחינה שתמיד היה מחלק בשפע כלול כמו הר"ה ק"י ר' ישיעה ב"ר משה זיע"א, (לפני כמה שבועות הייתי בשמחת בר מצווה לנכדו בן חתנו ב"ק האדמו"ר מסטרליסק שליט"א מבית שמש וכל אחד קיבל בשר והוא הסתכל שכולם אוכלים), בבסח שני הייתי אצלו כל כך הרבה שנים, והוא היה עושה סדר כמו בילי הסדר הראשון עם ד' כוסות והכל, והיה מחלק בשלחן עורך בשר כלום בשפע, ושהיה חי חסידו הר"ה ח"י משה רוס זצ"ל שהיה שוחט את כל אחד מקבל מנה יפה של כבד במה גדול! ואף שהיו מאות אנשים, ואפילו אלו שעמדו בחלון קיבלו, כמו כן הוא היה מכניס באנשים מתיקות השבת והמועד, ובכל מילולות חול המועד סוכות היה עושה סעודה גדולה בסוכות על תמונת ובשר בן דובאף תורה, וזכורני לפני כמה שנים בסוכות תשפ"א שהיה אז בשלהי מצב חרום שאסרו להתאסף רבינו בנה את סוכתו בגליל וכתב על דופן הסוכה בקלף את הפסוקים מפרשת וירא: "ואת האנשים אשר פתח הבית הכו בסנורים למגדול ועד קטן ויאלו למצוא הפתח", ובאמת היה שמחה גדולה עם תמונת והכל כשירא כיאה להם הסוכות, והנה, עניני ראיתי כשיצאתי לחוץ לרח' רפפורט הצר והדחוק ניידת מסירה שעוברת והסוכה בלטה לרחוב והיא מאת התכחכה בסוכה, והרעש היה עצום מקולות השמחה, והטוטרם המשיכו להלאה לו שחו ליבם מתרחש כלל! והיה הדבר בעיני לפלא, ולכן אני זוכר את זה היום! וראויא את כוח בצדיקים ואת כוח פסוקי התורה שהם נצחיים! זכירתי לראותו שבע לפני פטירתו אור ליום רביעי הקודם כ"ו מנ"א בהכנסת ספר תורה הגדולה בהשתתפות אלפים [כדוגמתה לא ראיתי מימי, ואכמ"ל] לסאטמר בעזרת תורה, בסעודת המצווה היה עם מרן האדמו"ר"ם מראחמיסטריווקא, סטראפקוב שליט"א, ועוד, ולא שיערתי שזו תהיה הפעם האחרונה שאראה אותו, (שלשום יום ב' עוד השתתפתי בעצרת תפילה לרופאות בבית מדרשו בירושלים) איתא להשתתף בהלוויה שלו כאן בירושלים בהשתתפות אלפים שהשיחו את רחובות שכונת בית ישראל למשך שעות, חז"ל ליוו אותו גרית על להר הזיתים, וכן זכה להשתתף בהלוויה שלו גדולי האדמו"ר"ם שישבו שעות והקשיבו להספדים, ואני ראיתי שם את ב"ק האדמו"ר"ם מתולדות אברהם יצחק, תולדות אהרן, קרעטשניץ רחובות, קרעטשניץ ירושלים, קרעטשניץ ק. גת, פניסק קרילין, משכנות הרועים, פרמיטאל, ראחוב, מעזיב"ה שליט"א ועוד, זיע"א.

כמו"כ היום ג' אלול תשפ"ה הסתלק מעמנו הגאון הצדיק ר' אלתר חיים דוד שטרן זצוק"ל מגדולי צדיקי ומקובלי הדור לעצור לא זכירתי להכירי ואף לא זכור לי שראיתינו אי פעם, אך נבעדה ובגמילת חסידים רבה והיה דאג שנים רבות לאלמנות ויתומים ולנשכרי לב, והקיים להם קופות מיוחדות יחד עם מרן הסטייפלער זיע"א [שהיארצייט שלו היה בבין הזמנים, נפטר ביום כ"ג מנ"א תש"ח] כמו"כ מזכיר הבה"ח עקביא רח"ל שהיארצייט שלו היה תחנן של הגה"צ ר' משה חיים מנדל זיע"א [שזכירתי להיות על ציונו הקדוש ביום כ"ה מנ"א תשפ"ה וכל הגה"צ יש שם נר ואינו שפילע"ל שם רבים], ו"י לה לארצה יזרעאל חדסיה גבאר רבה", שאינו היום מדוע קראו לו: "אלתר" והטעם הוא שלפני עשר שנים בשנת תשע"א כשהיה בן 84 היה מאד חלש ל"ע והגיע לשערי מות, ואמר מרן הגרי"ש הלוי וואזנר זצוק"ל להוסיף לו את השם: "אלתר" כסוללה לאריכות ימים ושנים, לפי שזה רומז על זקנה באדיש, וכן היה שזכה לעוד עשר שנים ונפטר בגיל 94, זיע"א.

כמו"כ הלילה אור ל' אלול חל היארצייט של מרן הגאון ר' מאיר שמחה הכהן זיע"א מדווינסק בעל "אור שמח" על הרמז"ם "משך כחמה" על התורה ומגדולי כל הדורות, (נפטר בשנת תרפ"ו לפני 98 שנה), היה עמל בתורה ביגיעה עצומה שאין לתאר ולשער, ובתורתו החזיק את העולם וכמו שאמר הכותב (בתקפת): "אם בחקתי תלכו" ופרש"י (זהו מחז"ל): "שתהיו עמלים בתורה", מספר עליו שידיו ורוע הגאון האדיר ר' יוסף קראין זיע"א ה"ה "וראשטוב" היה אומר עליו: "על ר' מאיר שמחה אתם מתפללים שהוא יודע על כל הרבה הלא הוא חזיר כל הזמן על כל התורה וממילא אין לו שכחה כי הכול הוא חדש אצלו"!!! היה בעל מידות טובות ומופלאות והיה מקבל כל אדם בסבר פנים יפות, למרות שלא זכה שיתורו לו צאצאים בעולם חיותו היא התולדות שלו, וכן בתים רבים שהקים בישראל ורבה בהם שלום בית, ומספר הר"ה צ"ר שלום שדבון זצוק"ל: "ישאל אביך ויודע" - סיפר לי הרב שפסקביץ זצ"ל (ליד וויזנסק) שהגיע פעם לבית בריו וראה דבר פלא שרבינו רודק כשידו האחת נתונה בידו של ילד קטן וידו השנייה באביו, והאב אוהו ביד האמא, והיה הדבר לפלא בעיני מה ראה אותו אחר לרקוד עם שמפחה בעיצומו של יום, וכאשר הלכו המשפחה אחר ר' רבינו: "האב והאם האלו הגיעו אלי איתאמל ואמר לי שבעדתי להתגרש, שאלתם האם יש להם ילדים? והשיבו לי שיש להם ילד קטן! אמרתי להם שיבאו עם הילד אלי היום, וכן היה, כשהגיעו והושבתי את הילד עליו ואמרתי לו: "היודע אתה לדין חקט כי הוריק הולכים להתגרש ואתה הולך להיות יתום חז"ל חיל פרץ מיד בבכי ואחריו אליו אחי" אמר, והם החליטו שאינם מתגרשים, ומיד אמרתי להם שנעשה ריקוד זה פשר הרקוד שדבון זצוק"ל, וכך השלים ר' מאמר שמחה שלום בין איש לאשתו ומנע את המנחם מלהוריד דמעות, [איתא בגמ' סוף גיטין: "המגרש אשתו ראשונה מזוב מוריד עליו דמעות", ויש סוד גדול בזה, ואכמ"ל] אם ידברתי מעניניו י"ש שלום בית נספר סיפור נפלא שראיתי לאחרונה "חליקוטס וסיפורים נפלאים": הצדיק ר' אשר פרינד זצוק"ל היו באים אצלו זוג אחד שנים רבות ותמיד הייתה מריבה ביניהם ונלאה ר' אשר לעשות שלום ביניהם, ופעם הוא אמר להם: "היו זה! מרגע זה אינכם זוג!" הוזה תפלאו מאוד, ור' אשר אמר להם: "תחשבו שהיא אינך אשתך, אבל היא יהודייה שאין מי שיעזור לה, ולכן מוטל עליך לעזור לה", וכן אמר ולאישתו, וכך נעשה שלום ביניהם, והם התגרשו זה עם זה, וכמעשה הלכה ברבין, זיע"א.

נעת נעסוק בע"ה בבלפול, אגדה, והלכה בע"ה:

א. נמרא ראש השנה - תרומות יחיד ותרומות רבים, שכירות בתים איך מונים להם שנה איתא בגמרא ראש השנה (ל'): "אמר בר יוחנן אמר שמואל קרבנות צבור הארץ באין גיטין מזהו להביא מן החדש את הבית מן הישן יצא אלא שחיסר מזהו" - והיינו ש' מצינו"ה להביא רבי' ניסן קרבנות מן החדש, עוד שם: "ויחיד שהתנדב משלו כשרין לבדד שימסרם לצבור" - והיינו שיחיד שגם לקרן או שהיה ומקיים בזה מצווה גם אם מביא מן הישן, עוד שם: "שיחיד מזהו דתמלא ליתכן שגם לא ימסרם לצבור ר"ה קא משמע לך" - והיינו ש' שחיד"ה לומר שחיד"ה לא יצא ח"ל ליתכן שאינו מוסר את זה לצבור פה קמ"ל שיוצא, ופרש"י (שם ע"ב ד"ה "יפה"): "יפה פה - בלב שלום", ויש להקשות: מדוע ציבור תמיד מקבלים מהם ולא חוששים שמה לא ימסרו יפה? ונראה לבאר ב' אופנים: א. ציבור הם גם ימצא בהם כמה שלא תורמים תרומות בלב שלום אלא זה פוסל את כל הקרן, כי הולכים אחרי הרוב ומסתחר הרבה בלא כל שלום. ב. ציבור תמיד מורסים עניין יפה, וכמו שראיתם תמיד שמשקמים מכולם לתרום כולם מסכמים, כיון שלא נעלם עליהם כל ההוצאה וגם השני נותן, עוד איתא שם בגמרא: "וי"א אף לשכירות בתים תנו רבנן המשכיר בית לחבירו לשנה מונה שנים עשר חודש מיום ליום ואמר לשנה זו אפילו לא עמד לא שכיר באדר כיון שהגיע יום אדר באין גיטין קודם ליום", והיינו שחידושי ובאדר גיטין ללא ר"ה לשכירות בתים ממילא אם אדם שר בית באדר ואמר לו המשכיר שהוא צריך לשלם לו זה שנה זו כיון שהגיע אחד

